

Haberin adresi: /haber.php?haberno=153590

Avrupa'da siyasi iklim deęişirken

24/05/2005

İsmet Berkan - ismet.berkan@radikal.com.tr

Almanya'nın Kuzey Ren-Westfalia eyaletindeki seçimlerde iktidardaki Sosyal Demokrat-Yeşiller koalisyonunun uğradığı yenilgi son derece anlamlı ve önemli. Yenilgi yüzünden Federal Almanya Şansölyesi Gerhard Schröder, bu sonbaharda mümkünse erken seçime gidilmesini istediğini açıkladı.

Almaya'da yasalar erken seçimleri zorlaştırıyor, o yüzden sonbaharda gerçekten seçim olup olmayacağını şimdiden kesin biçimde söyleyemesek bile seçimin büyük bir olasılık olduğunu kabul etmeliyiz. Ve erken seçimin yapılacak olması kadar büyük bir başka olasılık da, iktidardaki Sosyal Demokrat-Yeşiller koalisyonunun seçimi kaybedeceği ve yerine Hıristiyan Demokrat-Hıristiyan Sosyal Birlik koalisyonunun iktidara geleceğı.

Almanya'da artık kaçınılmaz gibi gözüken bu iktidar değişikliği Türkiye'yi fazlasıyla yakından ilgilendiriyor.

Önce biraz geçmişe dönelim, sonra geleceğı tahmine çalışalım:

Federal Almanya'nın Hıristiyan Demokrat son başbakanı Helmut Kohl'dü. Kohl, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine karşıydı ve o yüzden AB'nin 1997'deki meşhur Lüksemburg zirvesinde genişleme dalgası hakkında karar verilirken Türkiye'nin dışlanması kararlaştırıldı.

Türkiye, AB'den dışlanınca, yani genişleme dalgasına dahil edilmeyince AB ile ilişkilerini askıya aldı. Ciddi bir sertleşme-restleşme dönemi yaşandı. Taa ki, Almanya'da iktidar değişene, Gerhard Schröder başbakan olana dek. 1999'da Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in Avrupalı liderlerle ama özellikle de Almanya'nın yeni şansölyesi ile yürüttüğü diplomasi etkili oldu, o yılın sonunda Helsinki'de yapılan zirvede

Türkiye adaylık statüsünü kaptı. Ve o günden beri Türkiye'nin en büyük destekçisi Almanya oldu.

Maalesef Türkiye'nin Kopenhag Kriterleri'ni yerine getirmesi beş yıl sürdü ve o yüzden müzakerelerin başlangıcı hem (Güney) Kıbrıs'ın tam üyeliğı sonrasına hem de 2005 yılına, yani Almanya başta olmak üzere Türkiye'de destek veren pek çok liderin seçim yılının çok yakına denk geldi.

(Oysa Türkiye 2002 sonuna kadar Kopenhag Kriterleri'ni yerine getirip işkenceye son verebilir, 2003'te de müzakereye başlayabilirdi. Böylece bugün çok daha farklı bir yerde olabilirdik. Kopenhag Kriterleri denen şeyin öyle atla deve olmadığı herhalde artık daha iyi anlaşılmıştır.)

Şimdi, Almanya'da erken seçim acaba Türkiye'nin müzakereye başlayacağı 3 Ekim'den önce mi yapılacak, sonra mı? Bu bile, yani seçimin tarihi bile önemli hale geldi.

Almanya'nın muhtemel yeni başbakanı bayan Merkel, Türkiye'nin tam üyeliğine karşı olduğunu ama tam üyelik müzakereleri başlayacak olursa bunları durdurmayacağını daha önce söylemişti. Buna karşılık, muhtemel koalisyonda dışişleri bakanlığını alması beklenen Stoiber, Türkiye'nin tam üyeliğinin hukuk içinde engellenmesi için elinden geleni yapacağını defalarca söylemiş bir siyasetçi. Ve Almanya'da seçim kampanyasının başlıca konusunun Türkiye'nin tam üyeliğı olacağına benim

kuřkum yok.

Kısacası, biz burada yerimizde saymaya, AB ile ilgili olarak hiçbir şey yapmamaya devam ederken, Avrupa'da Türkiye yanlısı siyasi iklim değişiyor, onun yerine Türkiye karşıtı siyasetçiler iktidara geliyor.

Korkarım başka bir anlamda 90'lı yıllara geri dönüyoruz...

© Radikal internet baskısında yer alan tüm metin, resim ve benzeri içeriğin hakları Doęan Gazetecilik A.ř.'ye aittir. Hiçbir şekilde basılı ya da elektronik bir ortamda (CD, Internet vs.) kaynak gösterilse bile izin alınmadan kullanılamaz.